

Az észt jogszabályok három fizetéseképtelenségi eljárást különböztetnek meg: a csődeljárást, a reorganizációs eljárást és az adósságátalakítási eljárást. A csődeljárást a csődtörvény szabályozza, a reorganizációra vonatkozó szabályokat a reorganizációs törvény, az adósságátalakításra vonatkozó szabályokat pedig az adósságátalakítási és adósságvédelmi törvény tartalmazza. E törvények szövege elérhető észt és angol nyelven Észtország hivatalos online lapján, a *Riigi Teataján* (hivatalos közlöny) keresztül.

A csődeljárás célja a hitelezők követeléseinek az adós vagyonából történő kielégítése az adós vagyónak átruházásával vagy az adós vállalkozásának helyreállításával. A csődeljárás révén a természetes személy adósnak lehetősége van szabadulni adósságai alól. A csődeljárás folyamán azonosítják az adós fizetéseképtelenségének okát.

A reorganizációs eljárás célja a vállalkozás, a hitelezők és harmadik felek érdekeinek figyelembevétele és jogainak védelme a vállalkozás reorganizációja során. A vállalkozás reorganizációja azt jelenti, hogy meghatározott eszközöket alkalmaznak annak érdekében, hogy megoldják a vállalkozás gazdasági nehézségeit, visszaállítsák likviditását, javítsák jövedelmezőségét, és biztosítsák fenntartható gazdálkodását.

Az adósságátalakítási eljárás célja a fizetési nehézségekkel küzdő természetes személy (adós) adósságai átalakításának megkönnyítése annak érdekében, hogy megszűnjenek a fizetési nehézségek, és elkerülhető legyen a csődeljárás. Az adósságátalakítási eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy átalakítsa fizetési kötelezettségeit (személyes adósságait) a fizetési határidő meghosszabbításával, részletekben történő fizetéssel vagy a kötelezettség mértékének csökkentésével.

A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás) hatálya kiterjed a csődeljárásokra és az adósságátalakítási eljárásokra is.

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Az észt jog szerint természetes személyek az emberek, és a fizetéseképtelenséget szabályozó jogszabályok nem tesznek különbséget a természetes személyek között aszerint, hogy kereskedelmi vagy szakmai minőségben járnak-e el (más szóval nem tesznek különbséget az önálló vállalkozók és a fogyasztók között). A jogi személyek jogszabály alapján létrehozott jogalanyok. A jogi személy magánjogi jogi személy vagy közjogi jogi személy lehet. „Magánjogi jogi személy” az a jogi személy, amelyet magánérdekből, a megfelelő típusú jogi személyekre vonatkozó jogszabály alapján alapítottak. Magánjogi jogi személyek a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, a korlátozott felelősségű társaságok, a részvénytársaságok, a kereskedelmi szövetségek, az alapítványok és a nonprofit egyesületek. Közjogi jogi személyek az állam, a területi önkormányzatok és a közérdekből, a vonatkozó jogszabálynak megfelelően alapított egyéb jogi személyek.

1. Csődeljárás

Csődeljárásra fizetéseképtelen jogi és természetes személyekkel szemben kerül sor. Az állam és a területi önkormányzatok nem jelenthetnek csődöt.

2. Reorganizációs eljárás

Reorganizációs eljárás csak magánjogi jogi személy vonatkozásában indítható.

3. Adósságátalakítási eljárás

Fizetőképességi problémákkal küzdő természetes személyek esetében adósságátalakítási eljárást folytatnak le.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

1. Csődeljárás

A csőd az adós fizetéseképtelenségének bírósági ítélettel történő megállapítását jelenti. Ennek megfelelően a csődeljárás megindításának első legfőbb feltétele az a tény, hogy az adós fizetéseképtelen.

Az adós akkor fizetéseképtelen, ha hitelezőinek követeléseit nem tudja kielégíteni, és ez az állapot az adós pénzügyi helyzete miatt nem ideiglenes. A jogi személy adós fizetéseképtelen akkor is, ha az adós vagyona nem fedezi a tartozásait, és ez az állapot az adós pénzügyi helyzete miatt nem ideiglenes. Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, a bíróság akkor is megállapítja a csődöt, ha a fizetéseképtelenség jövőbeli bekövetkezése valószínű. Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, az adós fizetéseképtelenségét kell vélelmezni.

A csődeljárás megindításának második legfontosabb feltétele a csődeljárás iránti kérelem benyújtása, amelyet az adós vagy egy hitelező nyújthat be. Az adós halála esetén az adós vagyona irányuló csődeljárást az adós jogutódja, az adós végrendeletének végrehajtója vagy az adós hagyatékát kezelő hagyatéki gondnok is kezdeményezheti. Ebben az esetben a csődeljárás megindítása iránti kérelemre alkalmazandó szabályok ugyanazok, mint amikor a kérelmet az adós nyújtja be. A törvényben meghatározott esetekben más személyek is kérhetik a csődeljárás megindítását, ilyenkor, ha a törvény másként nem rendelkezik, a hitelezőkre vonatkozó rendelkezések vonatkoznak rájuk.

Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, a kérelemben alá kell támasztania fizetéseképtelenségét. Amennyiben a csődeljárás iránti kérelmet hitelező nyújtja be, a kérelemben alá kell támasztania az adós fizetéseképtelenségét, és bizonyítania kell a követelése fennállását.

A bíróság felszólíthatja a kérelmet benyújtó hitelezőt, hogy helyezzen bírói letétbe egy, a bíróság által megállapított pénzüsszeget az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek fedezeteként, amennyiben valószínűsíthető, hogy a csődeljárás alá vont vagyon nem lesz elegendő azok fedezésére. Amennyiben a hitelező az összeget nem helyezi letétbe, az eljárás megszűnik. Ha a csődeljárás megindítása iránti kérelmet benyújtó hitelezők fizetéseképtelen munkáltató alkalmazottai, akik nem fizetik meg a csődeljárás folytatásához szükséges, letétként megállapított összeget, fizetéseképtelenség esetén járó támogatást kérhetnek az államtól (az *Eesti Töötukassa* [az észt munkanélküli biztosítási alap] útján).

A bíróság elfogadhatatlannak nyilvánítja a hitelező csődeljárás iránti kérelmét, ha abból nem tűnik ki egyértelműen, hogy a kérelmezőnek követelése áll fenn az adóssal szemben, ha a kérelem nem támasztja alá az adós fizetéseképtelenségét, vagy olyan követelésen alapul, amely reorganizációs terv vagy adósságátalakítási terv tárgyát képezi. A bíróság abban az esetben is elfogadhatatlannak nyilvánítja a csődeljárás iránti kérelmet, ha ezt a polgári perrendtartásban rögzített bármely egyéb ok indokolja.

A csőd megállapítása és a csődeljárás megindítása előtt úgynevezett előzetes eljárás lefolytatására kerül sor. Ha a bíróság úgy dönt, hogy elfogadhatónak nyilvánítja a csődeljárás iránti kérelmet, ideiglenes vagyonfelügyelőt jelöl ki. A bíróság az adós pénzügyi helyzetére tekintettel úgy is megállapíthatja az adós csődjét, hogy nem jelöl ki ideiglenes vagyonfelügyelőt. Ha a bíróság nem jelöl ki ideiglenes vagyonfelügyelőt, a csődeljárás iránti kérelem alapján indult eljárás nem folytatódik, hanem megszüntetésre kerül. Az ideiglenes vagyonfelügyelő felméri az adós vagyont, ideértve az adós kötelezettségeit és az adós

vagyonát érintő végrehajtási eljárásokat, és ellenőrzi, hogy elegendő-e az adós vagyona a csődeljárás költségeinek fedezésére. Az ideiglenes vagyonfelügyelő értékeli az adós pénzügyi helyzetét és fizetőképességét, valamint az adós vállalkozása tevékenységeinek folytatására és – amennyiben az adós jogi személy – az adós helyreállítására vonatkozó kilátásokat, biztosítja az adós vagyonának megőrzését, stb. Az ideiglenes vagyonfelügyelő tevékenységének fel kell tárnia, hogy a csődeljárás iránti kérelemnek helyt kell-e adni, vagy el kell-e utasítani azt.

A bíróság a csőd megállapítása nélkül szünetelteti meg az eljárást, tekintet nélkül az adós fizetéseképtelenségére, ha az adós vagyona nem fedezi a csődeljárás költségeit, és ha nincs lehetőség a vagyon visszaszerzésére vagy az ügyvezető szerv tagja elleni követelés érvényesítésére.

A bíróság a csődöt határozatban állapítja meg (a csődöt megállapító határozat). A csődöt megállapító határozatnak tartalmaznia kell a csőd megállapításának időpontját. A csődeljárás a csőd megállapításával kezdődik.

Ha a bíróság a csődöt megállapítja, erről haladéktalanul hirdetményt (csődeljárási hirdetmény) tesz közzé a hivatalos lapban, az *Ametlikud Teadaandedben* (hivatalos közlemények).

A csődöt megállapító határozat azonnal végrehajtható. A csődöt megállapító határozat végrehajtását nem lehet felfüggeszteni vagy elhalasztani, és a csődöt megállapító határozat végrehajtásának törvényben meghatározott módjától vagy eljárásától nem lehet eltérni. Amennyiben a fellebbviteli bíróság megsemmisíti a csődöt megállapító határozatot, ez nincs hatással a vagyonfelügyelő által vagy vele szemben tett jogcselekmények érvényességére. Az adós és a kérelmet benyújtó hitelező a csődöt megállapító határozat ellen a csődeljárási hirdetmény közzétételét követő 15 napon belül fellebbezhet. Az adós és a csődeljárás iránti kérelem benyújtója a körzeti bíróság fellebbezés tárgyában hozott határozata ellen a Legfelsőbb Bírósághoz fellebbezhet. A vagyonfelügyelő nem fellebbezhet az adós nevében, és nem képviselheti az adóst a fellebbezési tárgyalás során.

Amennyiben hirdetményt vagy eljárási iratot kell közzétenni a csődeljárás során, ezt az *Ametlikud Teadaandedben* kell megtenni. A bíróság a csődeljárás iránti kérelem tárgyában tartandó meghallgatás helyére és idejére vonatkozó hirdetményt tehet közzé az *Ametlikud Teadaandedben*. Az adós csődjét megállapító határozatról szóló hirdetményt (csődeljárási hirdetmény) a bíróság haladéktalanul közzéteszi az *Ametlikud Teadaandedben*.

2. Reorganizációs eljárás

A reorganizációs eljárás megindításához a vállalkozásnak erre irányuló kérelmet kell benyújtania.

A bíróság megindítja a reorganizációs eljárást, ha a reorganizációs eljárás megindítása iránti kérelem megfelel a polgári perrendtartásban és a reorganizációs törvényben foglalt követelményeknek, és ha a vállalkozás megfelelően alátámasztotta, hogy:

valószínűsíthetően fizetéseképtelenné válik a jövőben;

szükséges a vállalkozás reorganizációja;

a vállalkozás gazdálkodása a reorganizációt követően várhatóan fenntarthatóvá válik.

Reorganizációs eljárás nem indítható, ha:

a vállalkozással szemben csődeljárás van folyamatban;

bírósági határozat a vállalkozás kötelező felszámolását rendelte el, vagy utólagos felszámolás van folyamatban;

a vállalkozás esetében folytatott reorganizációs eljárás lezárása óta kevesebb, mint két év telt el.

Amennyiben egy vállalkozás egy másik vállalkozás reorganizációját kérelmezi, a bíróság abban az esetben is elfogadhatatlannak nyilváníthatja a kérelmet, ha a kérelmező nem támasztotta alá megfelelően, hogy a vállalkozás tekintetében szükség van reorganizációra, és hogy a vállalkozás gazdálkodása a reorganizációt követően várhatóan fenntarthatóvá válik.

A bíróság a reorganizációs eljárás megindítása iránti kérelem kézhezvételétől számított hét napon belül határozat útján megindítja a reorganizációs eljárást.

A reorganizációs eljárást megindító határozat többek között a következőket tartalmazza: 1. a reorganizációs tanácsadóként kijelölt személy adatai; 2. a reorganizációs terv elfogadásának határideje; 3. a reorganizációs terv bíróság általi jóváhagyásra történő benyújtásának határideje (legfeljebb 60 nap);

4. a vállalkozás által a reorganizációs tanácsadó díjazását és költségeit fedező letétként a kijelölt számlára befizetendő összeg, valamint az a határidő, amelyen belül a vállalkozásnak azt meg kell fizetnie.

A reorganizációs eljárás megindításának joghatásai a következők:

a bíróság felfüggeszti a vállalkozás vagyonával kapcsolatos végrehajtási eljárásokat a reorganizációs terv jóváhagyásáig vagy a reorganizációs eljárás lezárásáig azon végrehajtási eljárások kivételével, amelyek munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelések teljesítésére irányulnak; a vállalkozással szemben érvényesíthető késedelmi kamat vagy időarányosan növekvő kötbér számítása a reorganizációs terv jóváhagyásáig felfüggesztésre kerül;

az eljáró bíróság a vállalkozásnak a reorganizációs tanácsadó hozzájárulását is tartalmazó kérelme alapján dönthet úgy, hogy a vállalkozással szemben pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat a reorganizációs terv jóváhagyásáig vagy a reorganizációs eljárás lezárásáig felfüggeszti, kivéve, ha a még el nem bírált kérelmet munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelésre alapították;

a hitelező által benyújtott csődeljárás iránti kérelem alapján a bíróság a csődeljárás megindítása tárgyában elhalasztja a döntéshozatalt a reorganizációs terv jóváhagyásáig vagy a reorganizációs eljárás lezárásáig.

Amennyiben a bíróság úgy dönt, hogy megindítja a reorganizációs eljárást, és reorganizációs határozatot hoz, a reorganizációs tanácsadó haladéktalanul megküldi a reorganizációs értesítést a hitelezőknek, amelyben tájékoztatja őket a reorganizációs eljárás megindításáról és a vállalkozással szembeni követelésük adósságok jegyzéke szerinti mértékéről.

3. Adósságátalakítási eljárás

Az adósságátalakítási eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy átalakítsa pénzügyi kötelezettségeit. Úgy kell tekinteni, hogy az adós fizetőképességi problémákkal küzd, ha a kötelezettségeit azok esedékességekor nem tudja, vagy előreláthatóan nem fogja tudni teljesíteni.

Az adósságátalakítási eljárás megindításához az adós erre irányuló kérelmet terjeszt a bíróság elé, amelyhez többek között az átalakítandó kötelezettségeket és az átalakítás módját, valamint az adósságátalakítási terv végrehajtásának ütemezését tartalmazó adósságátalakítási tervet kell csatolni.

Mielőtt adósságátalakítási kérelmet nyújtana be a bírósághoz, az adós köteles az adósság bíróságon kívüli átalakításához szükséges lépéseket megtenni.

A bíróság akkor nyilvánítja elfogadhatónak az adósságátalakítási kérelmet, ha az megfelel a polgári perrendtartásban és az adósságátalakítási és adósságvédelmi törvényben foglalt követelményeknek. A kérelem elfogadhatóságáról szóló határozatot megküldik az adósnak és minden olyan hitelezőnek, akiknek követelését az adós át kívánja alakítani. A határozatot közzéteszik az *Ametlikud Teadaandedben* is.

A bíróság elfogadhatatlannak nyilvánítja az adósságátalakítási kérelmet, ha

az adós csődjét állapították meg;

a kérelem benyújtását megelőző tíz évben a bíróság helyt adott az adós adósságátalakítási kérelmének vagy csődeljárásban az adósság elengedésére irányuló kérelmének;

az adós nem küzd fizetőképességét érintő problémákkal, vagy ezek adósságátalakítás nélkül is nyilvánvalóan áthidalhatók, például az adós vagyonának a tartozások kiegyenlítése érdekében az adóstól észszerűen elvárható mértékben történő értékesítésével;

a kérelem, vagy annak mellékletei nem felelnek meg a törvényben előírt követelményeknek.

A bíróság elfogadhatatlannak nyilváníthatja az adósságátalakítási kérelmet, ha:

az adós által benyújtott adósságátalakítási terv előreláthatólag nem kerül majd jóváhagyásra vagy végrehajtásra, tekintettel többek között az adóst az adósságátalakítási kérelem benyújtását megelőző három évben jellemző fizetőképességre és az adósnak az adósságátalakítási terv érvényességi ideje alatti azon képességére, hogy észszerű profitot termelő tevékenységet végezzen, tekintettel az adós korára, hivatására és képesítésére; az adós az adósságátalakítási kérelem bírósághoz történő benyújtása előtt nem tette meg az adósság bíróságon kívüli átalakításához szükséges lépéseket; az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból tárgyi szempontból téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről;

az adós nem tesz a szolgáltatott információk hitelességére vonatkozó esküt, vagy nem szolgáltatja a bíróság által kért további információkat;

az adóst csődeljárással, végrehajtási eljárással vagy adóval kapcsolatos vagy más, kifejezetten társaságokhoz kapcsolódó bűncselekmény miatt elítélték, és a bűnügyi nyilvántartásból nem törölték a büntetett előéletre vonatkozó adatokat;

a kérelem benyújtását megelőző három évben vagy annak benyújtását követően az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból téves vagy hiányos információt szolgáltatott a pénzügyi helyzetéről annak érdekében, hogy így az államtól, területi önkormányzattól vagy alapítványtól támogatást vagy egyéb előnyt kapjon, vagy elkerülje az adófizetést;

az adós nyilvánvalóan szándékosan a hitelezőket károsító ügyleteket kötött.

Amennyiben a bíróság a kérelem elbírálása során úgy dönt, hogy megindítja az adósságátalakítási eljárást, a kérelem elfogadhatóságáról szóló határozatot megküldi az adósnak és minden olyan hitelezőnek, akiknek követelését az adós át kívánja alakítani. A határozatot közlésezzik az *Ametlikud Teadaandedben* is.

Az adósságátalakítási kérelem elfogadhatóvá nyilvánítása esetén az adóssal szemben érvényesíthető késedelmi kamat vagy időarányosan növekvő kötbér az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig felfüggesztésre kerül. Ez alól kivételt képeznek azok a követelések, amelyeket az adós nem kíván átalakítani. A kérelem elfogadhatóvá nyilvánítása esetén a hitelező egy pénzügyi kötelezettségnek az adósságátalakítási kérelem benyújtása előtti nemteljesítésére hivatkozva nem szüntethet meg olyan szerződést, amelyet az adóssal kötött, és amely az adós által átalakítani kívánt követelés alapját képezi, illetve nem tagadhatja meg a teljesítést erre hivatkozva. Bármely megállapodás, amely alapján a hitelező adósságátalakítási kérelem benyújtása vagy adósságátalakítási terv jóváhagyása esetén felmondhat egy szerződést, semmis. A kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság felfüggeszti az adós vagyonával kapcsolatban pénzösszeg behajtására indított végrehajtási eljárásokat (vagy a kötelező végrehajtást), amíg az adósságátalakítási terv jóváhagyásra nem kerül, vagy az eljárás le nem zárul. A bíróság felfüggesztheti az adóssal szemben még el nem bírált pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat is, megszüntetheti a biztosítási intézkedéseket, ideértve a bankszámlák befagyaszttását is, és megtilthatja a hitelezőknek, hogy az adós által nyújtott biztosítékból eredő jogait gyakorolják, ideértve a biztosítékul szolgáló vagyontárgy értékesítését vagy értékesítésének követelését is.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

A csőd megállapításakor az adós vagyona csődvagyonná válik, és az adós joga, hogy kezelje a csődvagyont, rendelkezzen arról, és átruhazza azt, átszáll a vagyonfelügyelőre.

Az adós vagyona a csődöt megállapító határozat alapján válik csődvagyonná, és a hitelezők követeléseinek kielégítésére, valamint a csődeljárás lefolytatásának fedezésére szolgál. A csődvagyon az a vagyon, amellyel az adós a csőd megállapításakor rendelkezik, illetve amelyet a csődeljárás során követel vagy kap vissza, vagy szerez. Nem tartozik a csődvagyonba az adós azon vagyona, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani.

Az a vagyon, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani, a végrehajtási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozik. A törvény nem kimerítő felsorolást tartalmaz a nem lefoglalható tárgyakról. A nem lefoglalható tárgyak listájának fő célja az adós minimális szociális védelmének biztosítása. A nem lefoglalható tárgyak elidegenítésének tilalma szintén alapvető jogok, például a foglalkozás, a hivatás és a munkahely megválasztásának szabadsága, a vállalkozás szabadsága, az oktatáshoz való jog, a vallás szabadsága, a személyes és családi élet védelmének szükségességéből fakad. Emellett bizonyos tárgyak lefoglalása általánosan elfogadott etikai elvekbe ütközik.

Az ésszt jogszabályok értelmében korlátozások vonatkoznak a jövedelem lefoglalására is, és a legfőbb cél annak biztosítása, hogy az adós rendelkezzen a saját és eltartottjai fenntartásához szükséges minimális eszközökkel az adós tekintetében folyamatban lévő eljárások feltételeivel összhangban.

A csőd megállapítását követően az adós csődvagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmiek. Azok az eszközök, amelyeket a másik fél rendelkezés alapján ruház át, visszaszolgáltatásra kerülnek, ha az eszközök a csődvagyonban maradnak, vagy kompenzációra kerülnek, ha a csődvagyon az átruházás folytán növekedett. Ha az adós a csőd megállapítása előtt rendelkezett jövőbeli követeléseiről, a csőd megállapítása után keletkezett követelések tekintetében a rendelkezés a csőd megállapításakor semmissé válik. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

A csőd megállapítása után a csődvagyonba tartozó, az adóssal szemben fennálló kötelezettség teljesítését csak a vagyonfelügyelő fogadhatja el.

Amennyiben a kötelezettséget az adós javára teljesítették, azt csak akkor lehet teljesítettnek tekinteni, ha a kötelezettség teljesítése érdekében átruházott eszközök a csődvagyonba kerülnek, vagy a csődvagyon az átruházás folytán növekszik. Amennyiben a kötelezettséget az adós javára a csődeljárási hirdetmény közzétételét megelőzően teljesítették, azt csak akkor lehet teljesítettnek tekinteni, ha a kötelezettséget teljesítő személy a teljesítés időpontjában nem tudott és nem is kellett tudnia a csőd megállapításáról.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseképtelenségi szakértőt?

A csőd megállapításakor a természetes személy adós lemond a csődvagyonát érintő ügyletek megkötésének jogáról, a jogi személy adós pedig lemond bármilyen ügylet megkötésének jogáról.

Az adós megadja a bíróságnak, a vagyonfelügyelőnek és a hitelezői választmánynak a csődeljáráshoz szükséges információkat, különösen az adós vagyonára vonatkozóan, ideértve a kötelezettségekre és az üzleti tevékenységére vonatkozó információt is. Az adós köteles a vagyonfelügyelő részére a mérleget és az adós vagyonára – beleértve a kötelezettségeket is – vonatkozó, a csőd megállapításának időpontja szerinti leltárt átadni.

A bíróság arra kötelezheti az adóst, hogy a bíróság előtt tegyen esküt arra, hogy a vagyonával, adósságaival és üzleti vagy szakmai tevékenységével kapcsolatban szolgáltatott információk az adós legjobb tudomása szerint helyesek.

Az adós köteles az ideiglenes vagyonfelügyelőnek és a vagyonfelügyelőnek a kötelezettségeik teljesítéséhez segítséget nyújtani.

A csőd megállapítását követően és az eskütétel előtt az adós a bíróság engedélye nélkül nem hagyhatja el Észtországot.

A bíróság pénzbírságot szabhat ki az adósr, vagy kötelező részvételt, illetve őrizetbe vételt rendelheti el, ha a bíróság határozatának nem tesz eleget, vagy ha valamely törvény által előírt kötelezettség teljesítését kívánja biztosítani.

Az adósnak joga van betekinteni a vagyonfelügyelő és a bíróság csőddel kapcsolatos irataiba. A vagyonfelügyelő indokolt esetben megtagadhatja az adós iratbetekintés iránti kérelmét, ha az a csődeljárás lefolytatását veszélyeztetné.

Vagyonfelügyelő

A vagyonfelügyelő a csődvagyonra vonatkozó ügyleteket köt, és egyéb tevékenységeket végez. A vagyonfelügyelő tevékenysége folytán keletkező jogok és kötelezettségek az adóst illetik meg, illetve terhelik. A vagyonfelügyelő feladatkörének megfelelően a bíróság előtt az adós helyett félként vesz részt a csődvagyont érintő jogvitákban.

A csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyont, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. A jogi személy adós ellen indított csődeljárás során a vagyonfelügyelő a csődvagyont illetően bármilyen ügyletet megköt, és bármilyen jognyilatkozatot megtehet. Természetes személy adós csődje esetén a vagyonfelügyelő a csődvagyon tekintetében csak olyan ügyleteket köthet, és csak olyan jognyilatkozatokat tehet a csődvagyont illetően, amelyek szükségesek a csődeljárás céljának eléréséhez és a vagyonfelügyelő feladatainak ellátásához.

A vagyonfelügyelő védi az összes hitelező és az adós jogait és érdekeit, és biztosítja, hogy a csődeljárás jogszerű, gyors és pénzügyi szempontból észszerű legyen. A vagyonfelügyelő a gondos és jóhiszemű megbízott körültekintésével kell teljesítenie kötelezettségeit, és mind az összes hitelező, mind az adós érdekeit figyelembe kell vennie.

A vagyonfelügyelő meghatározza a hitelezők követeléseit, kezeli a csődvagyont, megszervezi annak létrehozását, értékesítését és a hitelezők követeléseinek a csődvagyonból történő kielégítését; megállapítja az adós fizetéseképtelenségének okait és a fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontját; szükség esetén intézkedik az adós üzleti tevékenységének folytatásáról; szükség esetén elvégzi a jogi személy adós felszámolását; jogszabályban előírt esetekben tájékoztatja a hitelezőket és az adóst; beszámol a tevékenységéről, és információt szolgáltat a bíróságnak, a felügyeleti tisztviselőnek és a hitelezői választmányának a csődeljárásról; ellátja a jogszabályban meghatározott egyéb feladatait. Amennyiben az adós fizetéseképtelenségét az ügyvezetés súlyos hibája okozta, a vagyonfelügyelő a keresetindítást megalapozó elegendő információ tudomására jutását követően haladéktalanul köteles kártérítési kereset indítani a hibáért felelős személy ellen. A vagyonfelügyelőt a törvényben biztosított jogai mellett az ideiglenes vagyonfelügyelő jogai is megilletik.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

Beszámításra kizárólag az eszt csődeljárásokban van lehetőség. A követelések csődeljárás során történő beszámításának feltételei az alábbiak:

a beszámítandó követeléseknek pénzügyi kötelezettségeknek vagy egynemű kötelezettségeknek kell lenniük;

a hitelező kötelezettség teljesítéséhez való jogának és az adós kötelezettségének esedékesnek kell lennie;

a hitelezőnek a végleges vagyonfelosztási javaslat bírósághoz történő benyújtása előtt beszámítási nyilatkozatot kell tennie az adós felé, és a nyilatkozat nem tartalmazhat feltételállítást vagy időponthoz kötést;

a hitelező azon joga, hogy követelését az adós követelésével szemben beszámítsa, a csőd megállapítása előtt kell, hogy keletkezzen.

Amennyiben az adós követelése bizonytalan feltételhez volt kötve, vagy a csőd megállapításakor még nem volt esedékes, vagy nem azonos nemű kötelezettség teljesítésére irányul, a kötelezettséget csak akkor lehet beszámítani, ha a feltétel bekövetkezett, az adós követelése esedékessé vagy a kötelezettség azonos nemű kötelezettséggé vált. Nincs helye beszámításnak, ha az adós követelése bizonytalan feltételének bekövetkezése vagy a követelés esedékessé válása azelőtt történik, hogy a hitelező a követelését beszámíthatná.

Amennyiben a hitelező követelése elévült, azt ennek ellenére beszámíthatja, amennyiben a beszámítási jog a követelés elévülése előtt keletkezett. A hitelező olyan követelést is beszámíthat, amely az adósnak a szerződés nemteljesítésével kapcsolatos olyan hibájából ered, amelyet a vagyonfelügyelőnek a csőd megállapítását követően, az adós kötelezettségét elengedő tevékenysége okoz. Amennyiben a szerződéses kötelezettség felosztható, és a hitelező a csőd megállapításáig részben teljesítette kötelezettségét, a hitelező az adós pénzügyi kötelezettségének a hitelezői kötelezettség már teljesített részének megfelelő mértékéig végezhet beszámítást. Amennyiben az adós magán vagy kereskedelmi bérbeadó, és a magán vagy kereskedelmi bérlő az ingatlan bérlési díját az adósnak a csőd megállapítását megelőzően megfizette, a magán vagy kereskedelmi bérlő jogalap nélküli gazdagodás alapján az adós vele szemben fennálló követelésével szemben beszámítással élhet, és a magán vagy kereskedelmi bérlő a szerződés idő előtti megszüntetéséből vagy az attól való elállásból eredő kárigényét is beszámíthatja.

Az engedménnyel szerzett követelést a csődeljárásban kizárólag akkor lehet beszámítani, ha a követelés engedményezése megtörtént, és az adóst erről legkésőbb három hónappal a csőd megállapítása előtt írásban értesítették. Az adóssal szembeni, engedménnyel szerzett követelést nem lehet beszámítani, ha az engedményezés az ideiglenes vagyonfelügyelő kijelölését megelőző három éven belül történt, és az adós ez idő alatt fizetéseképtelen volt, és az engedményezéssel a követelést megszerző személy az engedményezés időpontjában erről tudnia kellett volna.

Nem lehet beszámítással élni az alábbi követelések tekintetében: a tartásra vagy a valamely személy egészségének megkárosításából vagy halálából eredő kár megtérítésére irányuló és a fél által a beszámítást kérőnek jogellenesen és szándékosan okozott károkból eredő követelések, a másik fél azon követelései, amelyek vonatkozásában jogszabály alapján nem támasztható fizetési igény; a fél másik féllel szembeni lefoglalt követelése, ha a beszámítást kérő fél a lefoglalást követően szerezte meg a követelést engedményezéssel, vagy a követelés a lefoglalást követően, és a lefoglalt követelésnél később vált esedékessé; olyan követelés, amellyel szemben a másik fél kifogással élhet, vagy a másik fél olyan követelése, amelynek beszámítását törvény egyébként tiltja.

A beszámítást nincs szabályozva külön a reorganizációs eljárásban és az adósságátalakítási eljárásban, így arra a kötelmi jogról szóló törvény általános szabályait kell alkalmazni.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Csődeljárás

A vagyonfelügyelőnek joga van teljesíteni az adós által kötött szerződésből eredő, nem teljesített kötelezettséget, és kötelezni a másik felet, hogy kötelezettségét teljesítse, vagy ha törvény másként nem rendelkezik, felmentheti az adóst a szerződésből eredő kötelezettség teljesítése alól. A vagyonfelügyelő nem mentheti fel az adóst a teljesítés alól, ha a kötelezettség az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett széljeggyel biztosított. Amennyiben a vagyonfelügyelő folytatja az adós kötelezettségének teljesítését, vagy értesítést küld, hogy a kötelezettséget teljesíteni kívánja, a másik szerződő fél is folytatja kötelezettségének teljesítését. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő lemond az adós kötelezettsége teljesítésének megtagadásához való jogáról.

Amennyiben a vagyonfelügyelő kötelezi a másik szerződő felet a szerződés teljesítésére, a másik fél követelheti a vagyonfelügyelőtől az adós kötelezettsége teljesítésének biztosítását. A másik fél megtagadhatja kötelezettségének teljesítését, elállhat a szerződéstől, vagy felmondhatja azt, amíg a vagyonfelügyelő nem biztosítja az adós kötelezettségének teljesítését. A másik fél adóssal szembeni olyan követelése, amely olyan kötelezettségből ered, amelyet a kötelezettség másik fél általi teljesítésére történő vagyonfelügyelői felhívás után teljesítettek, konszolidált kötelezettség. Amennyiben a vagyonfelügyelő a csőd megállapítását követően elengedte az adós kötelezettségét, a másik szerződő fél a csődeljárásban részt vevő hitelezőként előterjeszheti a szerződés nemteljesítéséből eredő követelését. Amennyiben a szerződéses kötelezettség tárgya felosztható, és a másik fél a csőd megállapításáig részben teljesítette kötelezettségét, a másik fél csak a csődeljárásban részt vevő hitelezőként követelheti az adós pénzügyi kötelezettségének a saját kötelezettsége már teljesített részének megfelelő mértékig történő teljesítését.

A törvény emellett egyes szerződéstípusokra különös szabályokat állapít meg:

ha az adós ingóságokat a csőd megállapítása előtt a tulajdonjog fenntartásával értékesített, és az ingóságok birtokát már átruházta a vevőre, a vevőnek joga van az adásvételi szerződés teljesítését követelni. Ez esetben a vagyonfelügyelő nem engedheti el az adós adásvételi szerződésből eredő kötelezettségét;

a magán vagy kereskedelmi bérbeadó csődje nem ad okot a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződés felmondására, kivéve, ha a szerződés így rendelkezik. Amennyiben a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződés a csődöt felmondási okként szerepelteti, a vagyonfelügyelő egy hónapos vagy a szerződésben kikötött ennél rövidebb felmondási idővel felmondhatja azt. A lakás magán bérbeadójának csődje nem ad okot a magán lakásbérleti szerződés felmondására. Amennyiben az ingatlan bérleti díját az adós részére előzetesen, a csőd megállapítását megelőzően kifizették, a magán vagy kereskedelmi bérlő az adós vele szemben fennálló követelésére tekintettel jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozva beszámítást végezhet;

a magán vagy kereskedelmi bérlő csődje esetén a magán vagy kereskedelmi bérbeadó kizárólag az általános szabályok szerint mondhatja fel a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést, és a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést nem lehet fizetési késedelemre alapítva felmondani, amennyiben a késedelem a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőzően fizetendő bérleti díj tekintetében állt be. A vagyonfelügyelőnek jogában áll az adós által kötött magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést egy hónapos vagy a szerződésben kikötött ennél rövidebb felmondási idővel felmondani. Amennyiben az ingatlan nem került az adós birtokába a csőd megállapításáig, mind a vagyonfelügyelő, mind a másik fél jogosult elállni a szerződéstől. A szerződéstől való elállás vagy annak felmondása esetén a másik fél a csődeljárásban hitelezőként vagy beszámítás útján a szerződés idő előtti megszűnéséből eredő kárának megtérítését követelheti;

a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az adós által kötött lízingszerződések tekintetében is.

A vagyonfelügyelőnek jogában áll dönteni a szerződés fenntartásáról vagy annak megszüntetéséről, de amennyiben a másik fél felkéri a vagyonfelügyelőt e jogának gyakorlására, a vagyonfelügyelő köteles haladéktalanul, de legkésőbb hét napon belül értesítést küldeni arról, hogy teljesíti vagy elengedi-e az adós kötelezettségét. A vagyonfelügyelő kérelmére a bíróság ezt az időszakot meghosszabbíthatja. Amennyiben a vagyonfelügyelő nem küld megfelelő időben értesítést a kötelezettség teljesítéséről vagy annak elengedéséről, nem jogosult a másik felet azelőtt kötelezni a szerződés teljesítésére, hogy az adós kötelezettségét teljesítette volna.

Lehetséges, hogy az adós által kötött egyes szerződések visszavonhatók. A bíróság például visszavonja az ideiglenes vagyonfelügyelő kijelölése és a csőd megállapítása közötti időszakban kötött szerződéseket. Az időbeli követelmények mellett a visszavonás másik feltétele, hogy a szerződés a hitelezők érdekeit sértse. Amennyiben a hitelezők érdekei nem sérülnek, és a csődvagyon a visszavonás folytán nem nő, a visszavonás értelmetlen.

Főszabály szerint a csődbe ment adós vagy vagyonfelügyelője nem jogosult a szerződések módosítására. Ennek ellenére a szerződések módosíthatók, ha a csőd megállapítását követően csődegyezség megkötésére került sor. Ebben az esetben az adós és a hitelezők között létrejött megegyezés következményeként lehetséges az adósság csökkentése vagy a fizetési határidő meghosszabbítása. Ugyanezen eredmény a reorganizációs és az adósságátalakítási eljárásokon keresztül is elérhető. A csődtörvény, a reorganizációs törvény és az adósságátalakítási törvény nem rendelkezik a követelésekengedményezésről és az egyedi kötelezettségvállalásról, így azokra a kötelmi jogról szóló törvény általános szabályai vonatkoznak.

Reorganizációs eljárás és adósságátalakítási eljárás

Szerződések átalakítására lehetőség van a reorganizációs eljárás során. Az a megállapodás, amelynek értelmében a hitelező a reorganizációs eljárás megindításakor vagy a reorganizációs terv jóváhagyásakor felmondhat egy szerződést, semmis. A munkaszerződésből vagy a származékos ügyletből eredő követelések nem alakíthatók át a reorganizációs tervben.

Amennyiben az adósságátalakítási kérelmet elfogadhatónak nyilvánítják, a hitelező egy pénzügyi kötelezettségnek az adósságátalakítási kérelem benyújtása előtti megszegésére hivatkozva nem szüntethet meg olyan szerződést, amelyet az adóssal kötött, és amely az adós által átalakítani kívánt követelés alapját képezi, illetve nem tagadhatja meg erre hivatkozva kötelezettségének teljesítését. Az a megállapodás, amelynek értelmében a hitelező az adósságátalakítási kérelem benyújtásakor vagy az adósságátalakítási terv jóváhagyásakor felmondhat egy szerződést, semmis. Azok a kötelezettségek, amelyek az adósságátalakítási kérelem benyújtását követően kötött vagy esedékkéssé váló folyamatos szerződésekből fakadnak, átalakíthatók az adósságátalakítási eljárás során. Az adósságátalakítási terv előírhatja, hogy az adós által az adósságátalakítási kérelem benyújtását megelőzően kötött és az adóssal szemben az adósságátalakítási kérelem benyújtását követően esedékkéssé váló pénzügyi kötelezettséget keletkeztető hitelszerződés vagy más folyamatos szerződés az adósságátalakítási terv jóváhagyásával megszűnik. A szerződés megszűnésére az adós oldalán felmerülő okokból történő rendkívüli felmondás jogkövetkezményeit kell alkalmazni. Az adósnak a szerződés megszűnéséből fakadó kötelezettségei átalakíthatók az adósságátalakítási tervben. Amennyiben lízingszerződésből eredő kötelezettség átalakítására kerül sor, a lízingbe adó hitelező az adósságátalakítási terv jóváhagyását követő egy héten belül rendkívüli felmondással felmondhatja a szerződést.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A csőd megállapítását követően a csődeljárásban részt vevő hitelezők kizárólag a csődeljárásban terjeszthetik elő az adóssal szembeni követeléseiket. A vagyonfelügyelőt értesíteni kell az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok alapjától, illetve esedékességétől. Csőd megállapítása esetén az adós ellen indított végrehajtási eljárásokat megszüntetik, és a hitelező köteles a vagyonfelügyelőnek bejelenteni az igényét.

A reorganizációs és az adósságátalakítási eljárásban a reorganizációs terv, illetve az adósságátalakítási terv érvényességi ideje alatt csak azon hitelezők nem indíthatnak új eljárást, akiknek követelése az adott tervben szerepel. A reorganizáció során a végrehajtási eljárásokat felfüggesztik, kivéve azon végrehajtási eljárásokat, amelyek munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetésére irányuló követelésekre vonatkoznak. Az adósságátalakítási eljárásban a bíróság ideiglenes jogvédelem céljából a kérelem benyújtását vagy elbírálását megelőzően is felfüggesztheti a végrehajtási eljárásokat. A kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság felfüggeszti az adós vagyonával kapcsolatban pénzügyi behajtására indított végrehajtási eljárásokat (vagy a kötelező végrehajtást), amíg az adósságátalakítási terv jóváhagyásra nem kerül, vagy az eljárás le nem zárul.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás a fizetésképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

Csődeljárás

A csődvagyont, illetve a csődvagyonba vonható eszközöket érintő vitákban az adós helyett a vagyonfelügyelőt illeti meg a bírósági eljárásban félként való részvétel joga. Amennyiben a csődvagyont érintően az adós által más személlyel szemben indított kereset vagy benyújtott más kérelem tárgyában a csőd megállapítása előtt indult bírósági eljárásban tárgyalást tartanak, vagy az adós bírósági eljárásban harmadik félként vesz részt, a vagyonfelügyelő – feladatkörének megfelelően – az adós helyett részt vehet az eljárásban. Amennyiben a vagyonfelügyelőnek ilyen eljárásról tudomása van, de abban nem vesz részt, az adós felperesként, kérelmezőként, vagy harmadik félként továbbra is részt vehet az eljárásban.

Ha az adós ellen ingatlanra vonatkozó bírósági eljárás van folyamatban, amely a csőd megállapítását megelőzően indult, de a követelésről még nem született ítélet, a bíróság a kereset alapján indult eljárásban a követelésről nem tart tárgyalást. A bíróság a felperes kérelmére újraindítja az eljárást, ha valamely fellebbviteli bíróság a csődöt megállapító határozatot hatályon kívül helyezi, és a csődeljárás iránti kérelmet elutasító határozat jogerőre emelkedik, vagy ha a csődeljárást a csőd megállapítása után megszüntetik.

Amennyiben az adóssal szemben bizonyos vagyontárgy csődvagyon alóli kivételére irányuló, a csőd megállapítása előtt indult bírósági eljárás van folyamatban, a bíróság a követelésről tárgyalást tart. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő képviselheti az adóst az eljárásban. A vagyonfelügyelőt alperesként az adós jogai és kötelezettségei illetik meg, illetve terhelik. Amennyiben a vagyonfelügyelő az eljárásban nem vesz részt, az eljárás a felperes kérelmére folytatódhat.

Amennyiben az adóssal szemben ingatlannal kapcsolatos olyan bírósági eljárás van folyamatban, amelyben az ítélettel szemben fellebbezésre van lehetőség, a csőd megállapítása után az adós helyett a vagyonfelügyelő fellebbezhet. Az adós a vagyonfelügyelő jóváhagyásával fellebbezhet. Amennyiben az adóssal szembeni közigazgatási intézkedést bíróság előtt megtámadják, a közigazgatási intézkedés megtámadására nyitva álló határidőt felfüggesztik.

Reorganizációs eljárás és adósságátalakítási eljárás

A reorganizációs kérelem benyújtását követően az eljáró bíróság a vállalkozásnak a reorganizációs tanácsadó hozzájárulását tartalmazó kérelme alapján dönthet úgy, hogy a vállalkozással szemben pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat a reorganizációs terv jóváhagyásáig vagy a reorganizációs eljárás lezárásáig felfüggeszti, kivéve, ha a még el nem bírált kérelmet munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelésre alapították. Az adósságátalakítási kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság felfüggeszti az adóssal szemben még el nem bírált pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat, amíg az adósságátalakítási terv jóváhagyásra nem kerül, vagy az eljárás le nem zárul.

9 Mik a hitelezők fizetésképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A hitelezők részvétele a csődeljárásban

A hitelező képviseli követelését a csődeljárásban. A hitelezők legkésőbb a csődeljárási hirdetmény *Amellikud Teadaandedben* történő közzétételét követő két hónapon belül kötelesek a vagyonfelügyelőt értesíteni az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok jogalapjától, illetve esedékességétől. A vagyonfelügyelőt a követelésről írásos bejelentésben kell értesíteni (hitelezői igénybejelentés). A hitelezőknek követelésüket a hitelezői gyűlésen meg kell védeniük (a követelések védelmére szolgáló gyűlés). A biztosítékokat a biztosított követeléssel együtt kell megvédeni. A követelés, annak besorolása, illetve annak biztosítása akkor tekinthető elfogadottnak, ha sem a vagyonfelügyelő, sem a többi hitelező nem támadja meg ezeket a követelések védelmére szolgáló gyűlésen. A követelések védelmére szolgáló gyűlésen elfogadott követelést és annak besorolását később nem lehet megtámadni.

Amellett, hogy minden hitelező a saját követelését és annak védelmét képviseli, a hitelezők a hitelezői gyűlésen keresztül részt vesznek a csődeljárás lefolytatásában is. A hitelezői gyűlésen hagyják jóvá a vagyonfelügyelő kijelölését, és választják meg a hitelezői választmányt, döntenek az adós vállalkozásának folytatásáról vagy megszüntetéséről, jogi személy adós esetén az adós felszámolásáról, csődegyezséget hoznak létre, a törvényben meghatározott keretek között döntenek a csődvagyon értékesítésére vonatkozó kérdésekben, követeléseket védenek meg, döntenek a vagyonfelügyelő tevékenységével szemben emelt kifogásokról, döntenek a hitelezői választmány tagjainak díjazásáról és a törvényben a hitelezői gyűlés hatáskörébe utalt egyéb kérdésekben. Amennyiben a hitelezői gyűlés hitelezői választmányt választ, ez utóbbi egyik kötelezettsége, hogy a csődeljárás során az összes hitelező érdekeit védje.

A hitelezők részvétele a reorganizációs eljárásban

A reorganizációs tanácsadó haladéktalanul tájékoztatja a hitelezőket a reorganizációs eljárás megindításáról és a vállalkozással szembeni követelésük adósságok jegyzéke szerinti mértékéről. Ennek érdekében a tanácsadó a hitelezőknek reorganizációs értesítést küld. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani a reorganizációs terv alapján, nem ért egyet a reorganizációs értesítésben szereplő információval, a hitelező a reorganizációs értesítésben meghatározott határidőn belül írásos értesítést küld a reorganizációs tanácsadónak, amelyben leírja, hogy a reorganizációs értesítésben szereplő követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, feltételezendő, hogy a hitelező egyetért a követelés mértékével. Amennyiben a reorganizációs tanácsadó nem ért egyet a hitelező értesítésében foglaltakkal, az értesítést a bizonyítékokkal együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és alátámasztja, hogy miért nem ért egyet az értesítésben foglalt információkkal. A reorganizációs tanácsadó indokolja az álláspontját. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról és terjedelméről.

A hitelezők részvétele az adósságátalakítási eljárásban

Az adósságátalakítási eljárás azokat a hitelezőket érinti, akiknek adóssal szembeni követelése az adósságátalakítási kérelem benyújtását megelőzően válik esedékessé. A bíróság – szükség esetén a hitelezők véleményének meghallgatása és további információk vagy dokumentumok bekérését követően – dönt az adósságátalakítási kérelem elfogadhatóságáról. A kérelem elfogadhatóságáról szóló határozatot megküldik az adósnak és minden olyan hitelezőnek, akinek követelését az adós át kívánja alakítani. A kérelem elfogadhatóvá nyilvánítása esetén a hitelező egy pénzügyi kötelezettségnek az adósságátalakítási kérelem benyújtása előtti nemteljesítésére hivatkozva nem szüntethet meg olyan szerződést, amelyet az adóssal kötött, és amely az adós által átalakítani kívánt követelés alapját képezi, illetve nem tagadhatja meg a teljesítést erre hivatkozva. Az adósságátalakítási terv hitelezőnek való kézbesítése során a bíróság a hitelező számára az adósságátalakítási terv kézhezvételétől számított legalább kéthetes, de legfeljebb négyhetes határidőt állapít meg arra, hogy a bíróság vagy a tanácsadó felé véleményt nyilváníthasson. A hitelező véleményt nyilvánítt arra vonatkozóan, hogy egyetért-e az adós követeléssel és biztosítékkal kapcsolatban szolgáltatott információival, az adós adósságszámításával és az adós által javasolt adósságátalakítási módszerrel. Amennyiben a hitelező nem ért egyet az adós által javasolt adósságátalakítási módszerrel, jeleznie kell, hogy az adósság másfajta átalakításához hozzájárulna-e. Amennyiben a hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani, nem ért egyet az adósságok jegyzékében az adós által feltüntetett információval, a bíróság által meghatározott határidőn belül értesítést küld a bíróságnak vagy – amennyiben a bíróság így rendelkezik – a tanácsadónak, amelyben leírja, hogy a követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, feltételezendő, hogy a hitelező egyetért a követelés mértékével. Amennyiben az adós vagy a tanácsadó nem ért egyet a hitelező értesítésében foglaltakkal, az értesítést a bizonyítékokkal együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és alátámasztja, hogy miért nem ért egyet az értesítésben foglalt információkkal. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetésképtelenségi szakértő a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

Az adós vagyona a csődöt megállapító határozat alapján válik csődvagyonná, és a hitelezők követeléseinek kielégítésére, valamint a csődeljárás lefolytatásának fedezésére szolgál. A csődvagyon az a vagyon, amellyel az adós a csőd megállapításakor rendelkezik, illetve amelyet a csődeljárás során követel vagy kap vissza, vagy szerez. Az adós azon vagyona, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani, nem tartozik a csődvagyonba.

A csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyon, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. A csőd megállapítását követően az adós csődvagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmiek. A csőd megállapítása előtt a bíróság megtilthajtja az adósnak, hogy a vagyon vagy a vagyon egy része felett az ideiglenes vagyonfelügyelő hozzájárulása nélkül rendelkezzen.

A vagyonfelügyelő birtokba veszi az adós vagyonát, és a csődöt megállapító határozat meghozatalát követően haladéktalanul megkezdi a csődvagyon kezelését. A vagyonfelügyelő törvény eltérő rendelkezésének hiányában visszaköveteli az adós harmadik felek birtokában lévő eszközeit a csődvagyon részére. A csődvagyon kezelése minden olyan csődvagyonnal kapcsolatos tevékenységet magában foglal, amely a csődvagyon megőrzéséhez és a csődeljárás lefolytatásához szükséges, valamint jogi személy adós esetén, vagy ha az adós egy szervezet, az adós tevékenységének irányítását, egyéni

vállalkozó adós esetén pedig az adós üzleti tevékenységének szervezését is. A jogi személy adós elleni csődeljárás során a vagyonfelügyelőt a jogi személyen belül működő ügyvezető szerv olyan jogai és kötelezettségei illetik meg, illetve terhelik, amelyek a csődeljárás céljával nem ellentétesek. A vagyonfelügyelő felelőssége az ügyvezető szerv tagjának felelősségével egyezik meg.

A vagyonfelügyelő csak a bíróság engedélyével köthet a csődvagyonra vonatkozó készpénzes ügyletet. A vagyonfelügyelő nem teljesít a hitelezők felé készpénzes kifizetést a vagyonfelosztás arányában. A vagyonfelügyelő csak a hitelezői válaszmány hozzájárulásával köthet a csődeljárás szempontjából különösen jelentős ügyletet. Különösen jelentős ügyletek elsősorban a kölcsönök, illetve a csődvagyonban szereplő vállalkozás esetén bármely, a vállalkozás rendszeres üzleti tevékenységének körén kívüli eső ügyletek. A vagyonfelügyelő nem köthet ügyletet saját magával vagy hozzátartozójával a csődvagyonnal kapcsolatban vagy annak terhére, illetve nem köthet hasonló jellegű vagy egyébként összeférhetetlen ügyleteket, és nem fogadhat el ellenszolgáltatást az ilyen ügyletek következtében felmerült költségekért.

A vagyonfelügyelő az első hitelezői gyűlést követően megkezdheti a csődvagyon értékesítését, kivéve, ha a hitelezők a gyűlésen ellenkezően döntenek.

Amennyiben az adós fellebbezéssel él a csődöt megállapító határozattal szemben, az adós vagyonát hozzájárulása nélkül a közeti bírósághoz benyújtott fellebbezés tárgyalása előtt nem lehet értékesíteni. E korlátozások nem vonatkoznak a különösen romlandó, értéküket gyorsan elvesztő vagy csak különösen nagy költségek árán tárolható vagy megőrizhető vagyontárgyakra. Amennyiben az adós vállalkozásának üzleti tevékenysége folytatódik, a vagyontárgyak értékesítésére nincs lehetőség, ha ez az üzleti tevékenység folytatását akadályozza. Amennyiben csődegyezségi javaslat benyújtására kerül sor, a vagyontárgyakat csak akkor lehet a csődegyezés elfogadása előtt értékesíteni, ha a hitelezői gyűlés – a csődegyezségi javaslatlól függetlenül – úgy dönt, hogy az értékesítésre sor kerülhet. A csődvagyon árverésén, a végrehajtási eljárásról szóló törvényben meghatározott eljárás szerint értékesítik.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetési képtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetési képtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

Az adós csődvagyonával szemben előterjesztendő követelések

Az adóssal szemben a csőd megállapítása előtt keletkezett követeléseket az adós csődvagyonra ellen kell előterjeszteni azok jogalapjától és esedékességétől függetlenül. A csőd megállapításakor törvény eltérő rendelkezése hiányában az adóssal szemben minden hitelező követelése azonnal esedékessé válik. Amennyiben egy hitelező a bírósághoz már benyújtotta keresetét, de annak elbírálására még nem került sor, a bíróság felfüggeszti az eljárást, és a hitelezőnek a vagyonfelügyelőnél kell követelését előterjesztenie. Amennyiben egy hitelező a bírósághoz már benyújtotta keresetét, és a bíróság azt jogerősen elbírálta, a hitelezőnek követelését továbbra is a vagyonfelügyelőnél kell előterjesztenie, de a követelést megvédettnek kell tekinteni. Amennyiben az adós a bírósági döntést megtámadhatta volna, azt a vagyonfelügyelő teheti meg.

A csődeljárás megindítása után keletkezett követelések kezelése

A csőd megállapítását követően a csődeljárásban részt vevő hitelezők kizárólag a csődtörvényben meghatározott eljárás keretei között terjeszthetik elő az adóssal szembeni követeléseiket. A követeléseket csak a vagyonfelügyelőnél lehet előterjeszteni, és csak azok a követelések terjeszthetők elő, amelyek a csőd megállapítását megelőzően keletkeztek. A csőd megállapítását követően keletkezett követeléseket a csődeljárás lezárása előtt nem lehet előterjeszteni. Figyelembe kell venni, hogy jogi személyek esetében a csődeljárás lezárása többnyire a jogi személy felszámolásával jár, ennek következtében pedig a csődeljárást követően nincs többé olyan személy, akivel szemben a követelést elő lehetne terjeszteni. Ezért elővigyázatosnak kell lenni, és a csődben lévő jogi személlyel való ügyletkötés során e kockázatot figyelembe kell venni. A csődeljárás során keletkező követeléseket a természetes személy adóssal szemben a csődeljárást követően az általános szabályok szerint lehet előterjeszteni. A csődeljárás során a jogi személy adós jogellenes magatartása következtében keletkezett kártérítési kötelezettségek konszolidált kötelezettségek, ennek megfelelően az adós kötelezhető arra, hogy azokat a csődeljárás alatt, az általános szabályok szerint teljesítse. A csődvagyonra vonatkozó végrehajtási eljárás lefolytatása szintén lehetséges a teljesítendő kötelezettségek tekintetében.

Felmerülhet olyan helyzet is, hogy az adós a csőd megállapítása után a csődvagyonba tartozó vagyontárgyra vonatkozóan rendelkezik. Az ilyen rendelkezés semmis, mivel a csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyon, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. Amennyiben az adós ennek ellenére rendelkezést tesz, a másik fél által a rendelkezés alapján átruházott eszközöket visszaszolgáltatják, ha azok bekerültek a csődvagyonba, vagy megfelelő kompenzációt biztosítanak, ha a csődvagyon az átruházás folytán nőtt. Amennyiben az adós a csőd megállapításának napján rendelkezett a vagyontárgyról, vélelmezendő, hogy a rendelkezésre a csőd megállapítását követően került sor. Amennyiben az adós a csőd megállapítása előtt rendelkezett jövőbeli követeléséről, a csőd megállapítása után keletkezett követelések tekintetében a rendelkezés a csőd megállapításakor semmissé válik. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

A reorganizációs eljárás és az adósságátalakítási eljárás megindítása után keletkezett követelések kezelése

A reorganizációs terv érvényességi ideje alatt nem lehet a reorganizációs terv tárgyát képező követelésre alapozott keresetet benyújtani. Egyéb követelések tekintetében lehetséges kereset benyújtása. Az adósságátalakítási terv érvényességi ideje alatt nem lehet az adósságátalakítási terv tárgyát képező követelésre alapozott keresetet vagy kérelmet benyújtani. Egyéb követelések tekintetében lehetséges kereset benyújtása. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem korlátozza a hitelező ahhoz való jogát, hogy az adósságátalakítási tervben nem szereplő követelés tekintetében bírósági eljárást indítson.

A hitelező bíróság előtt támadhatja meg a követelés mértékét is a jóvá nem hagyott összeghatárig.

Az adós reorganizációs vagy adósságátalakítási kérelmének benyújtása felfüggeszti az adóssal szembeni követelések elévülési idejét. A reorganizációs kérelem benyújtását követően az eljáró bíróság a vállalkozásnak a reorganizációs tanácsadó hozzájárulását tartalmazó kérelme alapján dönthet úgy, hogy a vállalkozással szemben pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat a reorganizációs terv jóváhagyásáig vagy a reorganizációs eljárás lezárásáig felfüggeszti, kivéve, ha a még el nem bírált kérelmet munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelésre alapították. Az adósságátalakítási kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság felfüggeszti az adóssal szemben még el nem bírált pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat, amíg az adósságátalakítási terv jóváhagyásra nem kerül, vagy az eljárás le nem zárul.

A reorganizációs terv nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki egy vállalkozás kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki az adós kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A követelések csődeljárásban történő előterjesztésére, vizsgálatára és elfogadására vonatkozó szabályok

A hitelezők legkésőbb a csődeljárási hirdetmény *Amelikkud Teadaandedben* történő közzétételét követő két hónapon belül kötelesek a vagyonfelügyelőt értesíteni az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok jogalapjától, illetve esedékességétől. A csőd megállapításakor az adóssal szemben minden hitelező követelése azonnal esedékessé válik. A vagyonfelügyelőt a követelésről írásos bejelentésben kell értesíteni (hitelezői igénybejelentés). A hitelezői igénybejelentés határozza meg a követelés tartalmát, alapját, mértékét, valamint azt, hogy a követelés biztosított-e. Az igénybejelentéshez csatolni kell az abban megfogalmazott körülmények bizonyítására szolgáló dokumentumokat. A vagyonfelügyelő ellenőrzi az előterjesztett követelések megalapozottságát és azok biztosítékainak fennállását. A hitelezők és az adós a követelések védelmére szolgáló gyűlést megelőzően a követelések és azok biztosítékai ellen írásos kifogással élhetnek a vagyonfelügyelőnél.

A hitelezők követelésüket a hitelezői gyűlésén védik meg (a követelések védelmére szolgáló gyűlés). A biztosítékokat a biztosított követeléssel együtt kell megvédeni. A követelések védelmére szolgáló gyűlésen a követeléseket azok előterjesztésének sorrendjében hallgatják meg. A követelés, annak besorolása, illetve annak biztosítása akkor tekinthető elfogadottnak, ha azt sem a vagyonfelügyelő, sem a többi hitelező nem támadja meg a követelések védelmére szolgáló gyűlésen, illetve ha a gyűlésen a kifogást benyújtó vagyonfelügyelő vagy hitelező a kifogását visszavonja. A vagyonfelügyelő a követelések védelmére szolgáló gyűlésen köteles a követeléssel vagy annak biztosítékával szemben kifogással élni, amennyiben erre van jogalap. A követelések védelmére szolgáló gyűlésen védelem nélkül elfogadottnak kell tekinteni azokat a követeléseket, amelyeket jogerős bírósági vagy döntőbírói ítélettel elbíráltak, a követeléseknek azokat a biztosítékait, amelyeket jogerős bírósági vagy döntőbírói ítélettel elfogadtak, és a követeléseknek azokat a biztosítékait, amelyeket az ingatlan-nyilvántartásba, a hajózási lajstromba, a kereskedelmi biztosítékok jegyzékébe, vagy az észt központi biztosítéknyilvántartásba bejegyezték. Az elfogadott követelésekről jegyzék készül.

A követelések védelmére szolgáló gyűlés jegyzőkönyve követelésekre és azok biztosítékaira lebontva tartalmazza, hogy azokat elfogadták-e, hogy ki nyújtott be kifogást a követelés, annak besorolása vagy a követelés biztosítéka ellen. A jegyzőkönyv emellett tartalmazza, hogy ki vonta vissza az általa benyújtott kifogást. Amennyiben a hitelező követelését nem fogadták el, és a hitelező nem nyújtott be keresetet a követelés elfogadtatása céljából, vagy a bíróság a keresetet elutasította, a hitelező más hitelezők követelésével szemben támasztott kifogását figyelmen kívül kell hagyni. Ha a hitelező követelésével szemben más kifogás benyújtására nem került sor, a követelést elfogadottnak kell tekinteni. A követelések védelmére szolgáló gyűlésen elfogadott követelést és annak besorolását később nem lehet megtámadni.

A követelések reorganizációs és adósságátalakítási eljárásban történő előterjesztésére, vizsgálatára és elfogadására vonatkozó szabályok

A reorganizációs eljárásban az adós terjeszti be az adósságok jegyzékét, amelyben meghatározzák az összes vele szemben érvényesíthető követelést és azok hitelezőit. Ennek megfelelően a hitelezők nem terjesztenek elő követeléseket. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani a reorganizációs terv alapján, nem ért egyet követelésének a reorganizációs eljárásban meghatározott mértékével, írásos értesítést küld a reorganizációs tanácsadónak, amelyben leírja, hogy a reorganizációs értesítésben szereplő követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, feltételezendő, hogy a hitelező egyetért a követelés mértékével. Az adós kifogással élhet a hitelező által megfogalmazott véleménnyel szemben, de köteles álláspontját alátámasztani. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról és terjedelméről.

Az adósságátalakítási eljárásban az adós nyújtja be az adósságátalakítási tervet, amelyben leírja az általa át akar alakítani kívánt követeléseket és az átalakítás módját. A reorganizációs eljáráshoz hasonlóan a hitelezők itt sem terjesztenek elő követeléseket. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani, nem ért egyet az adósságok jegyzékében az adós által feltüntetett információval, a bíróság által meghatározott határidőn belül értesítést küld a bíróságnak vagy – amennyiben a bíróság így rendelkezik – a tanácsadónak, amelyben leírja, hogy a követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, feltételezendő, hogy a hitelező egyetért a követelés mértékével. Amennyiben az adós vagy a tanácsadó nem ért egyet a hitelező értesítésében foglaltakkal, az értesítést a bizonyítékokkal együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és alátámasztja, hogy miért nem ért egyet az értesítésben foglalt információkkal. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

Főszabály szerint a hitelezőket egyenlően kell kezelni. Ennek ellenére bizonyos hitelezőkre meghatározott kivételeket kell alkalmazni, amelyek következtében ők előjoggal rendelkeznek

Mielőtt az arányos kifizetésekre sor kerülne, a csődeljáráshoz kapcsolódó kifizetéseket az alábbi sorrendben kell teljesíteni a csődvagyonból:

a vagyontárgyak kizárásából vagy behajtásából származó követelések;

az adósnak és eltartottjainak fizetendő tartás;

konzolidált kötelezettségek;

a csődeljárás során felmerült költségek és kiadások.

E kifizetések után a hitelezők követeléseit az alábbi sorrendben elégítik ki:

elfogadott, biztosított követelések;

egyéb, határidőn belül előterjesztett, elfogadott követelések;

egyéb, határidőn túl előterjesztett, de elfogadott követelések.

Egyetemlegesen felelős adósok esetén az adós kötelezettsége tekintetében polgári jogi felelősséget meg lehet állapítani. Ebben az esetben az egyetemlegesen felelős adós – az adós fizetésektől függetlenül – felel a hitelezőnek. Amennyiben az egyetemlegesen felelős adós kielégíti a hitelező által az adós ellen előterjesztett kötelezettség egy részét, e részt a követelésből levonják.

Lehetőség van arra is, hogy az adós kötelezettségét törvény alapján harmadik félre ruházzák át. Amennyiben a munkáltató válik fizetésektől mentessé, azaz megállapítják a munkáltató csődjét, vagy megszüntetik a csődeljárást, a munkavállaló számára minden, a munkáltató fizetésektől mentességének megállapítását megelőző munkabért és szabadságot megtérítenek, valamint minden, a fizetésektől mentesség megállapítását megelőzően vagy követően a munkaszerződés felmondásakor esedékes juttatást kifizetnek. Amennyiben a munkáltató fizetésektől mentes, a csődeljárásban az esedékes, de nem teljesített munkanélkülségi biztosítások tekintetében az állam jár el hitelezőként.

A reorganizációs eljárásban és az adósságátalakítási eljárásban nem lehet csődvagyonról beszélni, és a követelések a reorganizációs terv vagy az adósságátalakítási terv szerint kerülnek kielégítésre. A reorganizációs terv nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki egy vállalkozás kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős. Amennyiben a vállalkozás kötelezettségéért együttesen és egyetemlegesen felelős személy a kötelezettséget teljesíti, ő a vállalkozással szemben csak a kötelezettség olyan mértékű teljesítését követelheti, amelyért a vállalkozás a reorganizációs terv szerint felelős. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki az adós kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős. Amennyiben az adós kötelezettségéért együttesen és egyetemlegesen felelős személy a kötelezettséget teljesíti, ő az adóssal szemben csak a kötelezettség olyan mértékű teljesítését követelheti, amelyért az adós az adósságátalakítási terv szerint felelős.

14 Mik a fizetésektől mentes eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

A csődeljárás lezárása és a lezárás hatásai

A csődeljárás befejeződik a csődeljárás iránti kérelem elutasításával, a csődeljárás megszüntetésével, a csőd okainak megszűnését követően, a hitelezők hozzájárulásával, a zárójelentés jóváhagyásával, a csődegyezség elfogadásával vagy a törvényben meghatározott egyéb okokból.

A bíróság az adós fizetésektől mentesül, a csőd megállapítása nélkül szünteti meg az eljárást, ha az adós vagyona nem fedezi a csődeljárás költségeit, és a vagyontárgyak visszaszerzésére vagy visszakövetelésére, vagy az ügyvezető szerv tagja elleni keresetindításra nincs lehetőség. A bíróság az adós fizetésektől mentesül, a csőd megállapítása nélkül megszüntetheti az eljárást akkor is, ha az adós vagyona elsősorban visszaszerzésre irányuló követelésekből vagy harmadik személyek elleni követelésből áll, és e követelések kielégítésére kevés az esély. A bíróság nem szünteti meg az eljárást, amennyiben az adós, a hitelező vagy harmadik fél a csődeljárás költségeinek bíróság által meghatározott összegét az erre előírt számlára letétbe

helyezi. Amennyiben a jogi személy adós elleni csődeljárást szüntetik meg, az ideiglenes vagyonfelügyelő felszámolási eljárás nélkül az eljárás lezárásáról hozott ítélet jogerőre emelkedésétől számított két hónapon belül felszámolja a jogi személyt. Amennyiben a csődeljárás megszüntetésekor az adósnak bármilyen vagyona van, első helyen az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazása és indokolt költségei kerülnek kielégítésre.

A bíróság az adós kérelmére szünteti meg a csődeljárást, ha a csődeljárás alapjául szolgáló okok megszűntek, feltéve, hogy az adós bizonyítja, hogy nem fizetéseképtelen, vagy ha a csődöt arra tekintettel állapították meg, hogy valószínűsítették, hogy a jövőben válna fizetéseképtelenné, bizonyítja, hogy nem valószínű, hogy fizetéseképtelenné válik. Ha a csődeljárást azért szüntetik meg, mert az annak alapjául szolgáló okok megszűntek, a jogi személyt nem szüntetik meg.

A bíróság az adós kérelmére szünteti meg a csődeljárást, ha a követelésüket határidőn belül előterjesztő hitelezők hozzájárultak az eljárás lezárásához. Ha a jogi személy adós véglegesen fizetéseképtelen, a bíróság az eljárást lezáró ítéletében dönt a jogi személy adós felszámolásáról.

A csődeljárások a zárójelentés jóváhagyásával zárulnak, amelyet a vagyonfelügyelő terjeszt a hitelezői választmány és a bíróság elé. A zárójelentésben a vagyonfelügyelő tájékoztatást nyújt a csődvagyonról és az annak értékesítése során befolyt összegről, a kifizetésekről, a hitelezők által elfogadott követelésekről, a benyújtott és a még be nem nyújtott keresetekről stb. A hitelezők a bíróság előtt kifogással élhetnek a zárójelentéssel szemben. A bíróság dönt a zárójelentés jóváhagyásáról és a csődeljárás lezárásáról. A bíróság a zárójelentést nem hagyja jóvá, és ítéletében a vagyonfelügyelőnek visszaküldi a csődeljárás folytatása céljából, ha a zárójelentésből az derül ki, hogy az adós vagy a hitelezők jogai a csődeljárás során sérültek.

A csődeljárás csődegyezség megkötésével is lezárulhat. A csődegyezség az adós és a hitelezők közötti, az adósságok kifizetésére vonatkozó megállapodás, amely az adósságok csökkentését vagy a fizetési határidő meghosszabbítását tartalmazza. Csődegyezséget a csődeljárás során, a csőd megállapítását követően, az adós vagy a vagyonfelügyelő javaslatára lehet kötni. A hitelezői gyűlés a csődegyezség elfogadásáról határozatban dönt. A bíróság dönt a csődegyezség jóváhagyásáról. A bíróság a csődeljárást a csődegyezséget jóváhagyó ítéletével lezárja.

Amennyiben a csődeljárás a csőd megállapítását követő két éven belül nem zárul le, a vagyonfelügyelő a csődeljárás lezárásáig hat havonta jelentést tesz a hitelezői választmánynak és a bíróságnak. Ebben a jelentésben a vagyonfelügyelő ismerteti a csődeljárás elhúzódásának okait, és tájékoztatást nyújt az értékesített és a nem értékesített csődvagyonról, valamint a csődvagyon kezeléséről. A bíróság, törvény eltérő rendelkezése hiányában, a csődeljárás lezárásakor felmenti a vagyonfelügyelőt. A bíróság megtagadhatja a vagyonfelügyelő felmentését, ha a csődeljárás lezárásakor a csődvagyon még nem került teljes mértékben értékesítésre, a csődvagyonra tekintettel még pénzösszegeket fizetnek ki, a vagyonfelügyelő által indított kereseteket még nem tárgyalták, vagy a vagyonfelügyelőnek szándékában áll, vagy kötelessége keresetet indítani. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő a csődeljárás lezárását követően is folytatja tevékenységét. Amennyiben a csődeljárás végét és a vagyonfelügyelő felmentését követően a csődvagyonba kifizetés érkezik, a felosztás során letétbe helyezett pénzösszeg elérhetővé válik, vagy nyilvánvalóvá válik, hogy a csődvagyon olyan vagyontárgyakat tartalmaz, amelyeket a felosztási terv elkészítése során nem vettek figyelembe, a bíróság hivatalból, illetve a vagyonfelügyelő vagy a hitelező kérelmére ítéletében utólagos felosztásról dönthet.

A reorganizációs eljárás lezárása és a lezárás hatásai

A reorganizációs eljárás befejeződik, ha azt idő előtt megszüntetik, a reorganizációs tervet semmissé nyilvánítják, a reorganizációs tervet idő előtt végrehajtják, vagy a reorganizációs terv végrehajtására abban szabott határidő lejár. Amennyiben a reorganizációs tervet idő előtt hajtják végre, a reorganizációs eljárás akkor zárul le, ha a vállalkozás a reorganizációs terv végrehajtására szabott határidőn belül a reorganizációs tervben vállalt összes kötelezettségét teljesítette.

A reorganizációs eljárást idő előtt csak a reorganizációs terv jóváhagyását megelőzően lehet lezárni. A bíróság idő előtt megszünteti a reorganizációs eljárást, amennyiben a vállalkozás az együttműködési kötelezettségét megszegi, vagy a bíróság által a reorganizációs tanácsadó vagy szakértő díjazására és költségeire tekintettel megállapított összeget nem helyezi letétbe, a reorganizációs tervet nem hagyják jóvá, a vállalkozás erre irányuló kérelmet terjeszt elő, a reorganizációs eljárás megindításának okai megszűnnek, a vállalkozás vagyonát felélték, vagy a hitelezők érdeke sérült, a reorganizációs tervet nem nyújtották be határidőn belül, vagy a követelés nem egyértelmű. Amennyiben a bíróság idő előtt zárja le a reorganizációs eljárást, a reorganizációs eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik.

A reorganizációs terv végrehajtására szabott határidő leteltével a reorganizációs eljárást lezárják.

A reorganizációs eljárás befejeződhet a reorganizációs terv megsemmisítésével is. A reorganizációs tervet semmissé nyilvánítják, ha a vállalkozást a reorganizációs terv jóváhagyása után csődbüntetéseként vagy végrehajtási eljárással kapcsolatos más büntetések miatt elítélik, a vállalkozás a reorganizációs tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha a reorganizációs terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy a vállalkozás a reorganizációs tervben foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, a reorganizációs tanácsadó kérelme alapján, ha a felügyeletre tekintettel juttatott díjat nem fizetik meg, vagy ha a vállalkozás felügyeleti kötelezettségének ellátása során nem működik együtt kellő mértékben a reorganizációs tanácsadóval, vagy a reorganizációs tanácsadónak nem adja át a felügyeleti kötelezettségének ellátásához általa kért információkat, ha a vállalkozás kérelmet nyújt be a reorganizációs terv megsemmisítése céljából, vagy ha a vállalkozás csődjét megállapítják. Amennyiben a bíróság megsemmisíti a reorganizációs tervet, a reorganizációs eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik.

Az adósságátalakítási eljárás lezárása és a lezárás hatásai

Az adósságátalakítási eljárás befejeződhet az adósságátalakítási kérelem elutasításával, az adósságátalakítási terv megsemmisítésével, az eljárás lezárásával vagy az adósságátalakítási tervben az annak végrehajtására szabott határidő lejártával. Amennyiben az adósságátalakítási tervet idő előtt hajtják végre, az adósságátalakítási eljárás akkor zárul le, ha az adós az adósságátalakítási terv végrehajtására szabott határidőn belül az adósságátalakítási tervben vállalt összes kötelezettségét teljesítette.

A bíróság az adósságátalakítási tervet az adós kérelmére, az adós csődjének megállapítását követően megsemmisíti. A bíróság az adósságátalakítási tervet megsemmisíti, ha az adós az adósságátalakítási tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az adósságátalakítási terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós az abban foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, az adósnak nincs már a fizetőképességét érintő problémája, vagy azt sikeresen megoldotta, az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból tárgyi szempontból téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről, az adós az adósságátalakítási tervben nem szereplő hitelezője számára kifizetést teljesített, ezzel jelentősen károsítva a hitelezők érdekeit, az adós felügyeleti kötelezettségének ellátása során nem működik együtt kellő mértékben a bírósággal vagy a tanácsadóval, vagy nem adja át a felügyeleti kötelezettség ellátásához szükséges információkat, vagy ha a bíróság által a tanácsadó vagy szakértő díjazására és költségeire tekintettel megállapított összeget nem helyezi letétbe. Az adósságátalakítási terv megsemmisítésével az adósságátalakítási kérelem elfogadásának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik.

15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

A hitelezők jogai a csődeljárás lezárását követően

A csődeljárás lezárását követően azokat a követeléseket, amelyeket a csődeljárás során előterjeszthettek volna, de ezt nem tették meg, és azokat követeléseket, amelyeket előterjesztettek, de azok kielégítése nem történt meg, illetve amelyekkel szemben az adós kifogással élt, a hitelezők az általános szabályok szerint előterjeszthetik az adóssal szemben. Ebben az esetben a kamat és a késedelmi kamat számítása során nem veszik figyelembe a csődeljárás időtartamát.

Ha a természetes személy adóst felmentik a csődeljárás során nem teljesített kötelezettségei alól, a hitelezők által az adóssal szemben a csődeljárásban előterjesztett követelések – ideértve azon hitelezők követeléseit is, akik a csődeljárásban követelésüket nem terjesztették elő, kivéve a szándékosan, jogsértő magatartással okozott károkért való kártérítést és a gyermek- vagy szülőtartást – megszűnnek.

A csődeljárás lezárását követően a hitelezők az adóssal szemben fennálló, a csődeljárásban kielégítést nem nyert konszolidált követeléseiket is előterjeszthetik. Azok a csődeljárás során felmerülő követelések, amelyeket a csődeljárásban nem lehetett előterjeszteni, az általános szabályok szerint szintén előterjeszthetők az adóssal szemben. Ebben az esetben az elévülési idő a csődeljárás lezárásakor kezdődik. A hitelező csődeljárásban elfogadott követelésének a csődeljárásban ki nem elégített mértékéig az ítélet a végrehajtható okirat, kivéve, ha az adós a követeléssel szemben kifogást nyújtott be, vagy a bíróság a hitelező követelését elfogadta.

A hitelezők jogai a reorganizációs eljárás lezárását követően

Amennyiben a reorganizációs eljárást a reorganizációs terv végrehajtására szabott határidő leteltével zárják le, a hitelező a reorganizációs terv alapján átalakított követelését csak a reorganizációs tervben meghatározott, de az alapján ki nem elégített mértékig érvényesítheti.

Amennyiben a reorganizációs tervet semmissé nyilvánítják, vagy azt idő előtt megszüntetik, a reorganizációs eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik. Azon hitelező vállalkozással szemben fennálló követelése, akinek követelését a reorganizációs terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Tekintettel kell azonban lenni a hitelezőnek a reorganizációs terv végrehajtásából származó hasznaira.

A hitelezők jogai az adósságátalakítási eljárás lezárását követően

Amennyiben a kérelmet elutasítják, vagy az eljárást megszüntetik, a kérelem elfogadhatóvá nyilvánításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik. Azon hitelező adóssal szemben fennálló követelése, akinek követelését az adósságátalakítási terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Tekintettel kell azonban lenni a hitelezőnek az adósságátalakítási terv végrehajtásából származó hasznaira.

Amennyiben az adósságátalakítási terv végrehajtására szabott határidő letelik, a hitelező az adósságátalakítási terv alapján átalakított követelését csak az adósságátalakítási tervben meghatározott, de az alapján ki nem elégített mértékig érvényesítheti.

16 Ki viseli a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

Csődeljárás

Amennyiben a csődeljárás iránti kérelemnek helyt adnak, vagy a csődeljárás csődegyezséggel zárul, a csődeljárás költségeit a csődvagyomból fizetik meg.

Amennyiben a bíróság a hitelező csődeljárás iránti kérelmét elutasítja, vagy az eljárást azért zárul le, mert a hitelező a csődeljárás iránti kérelmét visszavonja, a csődeljárás költségeit a hitelező fizeti meg. A csődeljárás megszüntetése esetén a bíróság a csődeljárással kapcsolatos költségek viselésének arányáról a körülményekre tekintettel határoz.

Amennyiben az adós kérelme alapján indult eljárást csőd megállapítása nélkül szüntetik meg, és az adós vagyona a kifizetéseket nem fedezi, a bíróság kötelezi az adóst az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és indokolt költségeinek megfizetésére, de dönthet úgy is, hogy azokat állami forrásokból kell fedezni. Az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazását és költségeit állami forrásokból maximum 397 euró összeghatárig lehet fedezni (beleértve a jogszabály által előírt adót, kivéve a hozzáadottérték-adót). A bíróság nem rendeli el az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek állami forrásokból történő kifizetését, amennyiben az adós, a hitelező vagy harmadik fél az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek a bíróság által meghatározott összegét az erre előírt számlára letétbe helyezi.

Reorganizációs eljárás

Reorganizációs eljárás megindítása esetén a bíróság határidőt szab a vállalkozásnak, amelyen belül a vállalkozás köteles a reorganizációs tanácsadó díjazásának és költségeinek bíróság által meghatározott összegét az erre előírt számlára letétbe helyezni. Amennyiben a vállalkozás ezt az összeget nem helyezi letétbe, a bíróság megszünteti a reorganizációs eljárást. A reorganizációs tanácsadó díjazásának és költségeinek mértékét a reorganizációs tanácsadó felmentésekor vagy a reorganizációs terv jóváhagyásakor a bíróság határozza meg a reorganizációs tanácsadó tevékenységéről és költségeiről szóló jelentés alapján.

Amennyiben a bíróság a reorganizációs eljárás során szakértőket alkalmaz, a szakértőknek joguk van az eljárásuk során szükséges és igazolt költségeik megtérítésére, illetve a kötelezettségeik teljesítéséért díjazásra. A szakértő díjazásának és költségeinek mértékét a szakértő felmentésekor a bíróság határozza meg a szakértő tevékenységéről és költségeiről szóló, a bíróság által szabott határidőn belül benyújtott jelentés alapján. A szakértő díjazásának megállapítása során a bíróság meghallgathatja a vállalkozást is.

Adósságátalakítási eljárás

Az adós viseli az adósságátalakítási eljárás során felmerült költségeket. A hitelezők maguk viselik eljárási költségeiket. A bíróság kötelezheti az adóst, hogy a hitelező eljárási költségeit fizesse meg, ha az adós szándékosan nem megalapozott adósságátalakítási kérelmet nyújtott be, vagy más módon a hitelezőknek hamis adatok vagy szándékosan megalapozatlan kérelem vagy kifogás előterjesztésével eljárási költségeket okozott. Az adóst az illetéktérítés során az államtól nem illeti meg eljárási költségkedvezmény. Amennyiben az adósságátalakítási tervet végrehajjták, az adós nem köteles az állami eljárási költségkedvezményeket megtéríteni. Amennyiben tanácsadót vagy szakértőt neveznek ki, a bíróság meghatározza azt az összeget, amelyet az adós a tanácsadó vagy a szakértő díjazásának és költségeinek céljából az erre kijelölt bankszámlára köteles letétbe helyezni.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

Csődeljárás

A csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyont, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. A csőd megállapítása után az adós csődvagyomba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmiek. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

A bíróság visszatérítési eljárásban visszavonja az adós minden olyan ügyletét vagy egyéb jognyilatkozatát, amelyet a csőd megállapítását megelőzően kötött vagy teljesített, és amely a hitelezők érdekeit sérti. Amennyiben a visszatérítettség hatálya alá tartozó ügyletet vagy jognyilatkozatot az ideiglenes vagyonfelügyelő kijelölése és a csőd megállapítása közötti időszakban kötötték vagy teljesítették, az ügyletről vagy jognyilatkozatról vélelmezendő, hogy az a hitelezők érdekeit sérti.

Az adós, bármely hitelező vagy a vagyonfelügyelő kérheti, hogy a bíróság semmisítse meg a hitelezői gyűlés határozatát, ha a határozat törvénybe ütközik, vagy azt nem a törvényben meghatározott eljárásban hozták, illetve ha a határozat megtámadásának jogát a törvény közvetlenül biztosítja. A hitelezői gyűlés határozatának megsemmisítése akkor is kérhető, ha az a hitelezők közös érdekeit sérti.

Ha a természetes személy adós kötelezettségei alóli mentesítés céljából indult eljárás, a bíróság a hitelező kérelmére az ítélet kihirdetésétől számított egy éven belül megsemmisítheti az adóst a csődeljárásban nem teljesített követelése alól mentesítő ítéletét, ha nyilvánvalóvá válik, hogy az adós a kötelezettségei alól történő mentesítésre irányuló eljárás során szándékosan megsértette kötelezettségeit, és ezzel jelentős mértékben akadályozta a hitelezők követelésének kielégítését.

Amennyiben az adós és a hitelezők a csőd megállapítását követően csődegyezséget kötnek, a bíróság megsemmisítheti a csődegyezséget, ha az adós az abból eredő kötelezettségeit nem teljesíti, őt csődbűncselekmény vagy végrehajthatatlanság eljárással kapcsolatos más bűncselekmény miatt elítélik, vagy ha a

csődegyezség érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós a csődegyezségben foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni. A csődegyezség megsemmisítése minden abban részes hitelezőt érint, megvédve ezzel a hitelezők összességét.

Reorganizációs eljárás

A bíróság megsemmisíti a reorganizációs tervet, ha a vállalkozást a reorganizációs terv jóváhagyása után csődbűncselekmény vagy végrehajtási eljárással kapcsolatos más bűncselekmény miatt elítélik, a vállalkozás a reorganizációs tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha a reorganizációs terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy a vállalkozás a reorganizációs tervben foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, a reorganizációs tanácsadó kérelme alapján, ha a felügyeletre tekintettel juttatott díjat nem fizetik meg, vagy ha a vállalkozás felügyeleti kötelezettségének ellátása során nem működik együtt kellő mértékben a reorganizációs tanácsadóval, vagy a reorganizációs tanácsadónak nem adja át a felügyeleti kötelezettségének ellátásához általa kért információkat, vagy a vállalkozás kérelme alapján, vagy ha a vállalkozás csődjét megállapítják. Azon hitelező vállalkozással szemben fennálló követelése, akinek követelését a reorganizációs terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül, és tekintettel kell lenni a hitelezőnek a reorganizációs terv végrehajtásából származó hasznaira is.

Adósságátalakítási eljárás

A bíróság az adósságátalakítási tervet megsemmisíti az adós kérelme alapján, vagy ha az adós csődjét megállapítják, vagy ha az adós az adósságátalakítási tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az adósságátalakítási terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós az abban foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, az adósnak nincs már a fizetőképességét érintő problémája, vagy azt sikeresen megoldotta, és a hitelezők követeléseinek átalakítása a körülmények lényeges megváltozása miatt velük szemben többé már nem méltányos, ha az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból tárgyi szempontból téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről, az adós az adósságátalakítási tervben nem szereplő hitelezője számára kifizetést teljesített, ezzel jelentősen károsítva a hitelezők érdekeit, az adós felügyeleti kötelezettségének ellátása során nem működik együtt kellő mértékben a bírósággal vagy a tanácsadóval, vagy nem adja át a felügyeleti kötelezettség ellátásához szükséges információkat, vagy ha a bíróság által megállapított összeget nem helyezi letétbe. Azon hitelező adóssal szemben fennálló követelése, akinek követelését az adósságátalakítási terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Tekintettel kell azonban lenni a hitelezőnek az adósságátalakítási terv végrehajtásából származó hasznaira.

Utolsó frissítés: 26/06/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.